

Juridiska fakultetsstyrelsen
Professor Vilhelm Persson
Professor Henrik Wenander

Infrastrukturdepartementet

Remiss: promemorian Sekretess vid Försäkringskassans handläggning av ärenden om högkostnadsskydd för elanvändare och slopad kontrolluppgiftsskyldighet

I2022/02218

Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet, som har anmodats att yttra sig över rubricerat betänkande, får härmed avge följande yttrande. Yttrandet har utarbetats av professorer Vilhelm Persson och Henrik Wenander under medverkan av doktorand Julia Björverud och docent Bengt Lundell.

I promemorian föreslås att en ny sekretessbestämmelse införs avseende Försäkringskassans handläggning av ärenden om högkostnadsskydd för elanvändare. Vidare föreslås att kontrolluppgiftsskyldigheten ska slopas för ersättning som avser utbetalning av sådant högkostnadsskydd. Fakultetsstyrelsen lämnar det sistnämnda förslaget utan erinran, men har invändningar mot det första.

Enligt promemorian är det angeläget att högkostnadsskyddet snarast kommer på plats och att tidsaspekten medför att det är svårt att fullt ut analysera konsekvenserna och få en överblick över hur uppgifter om elförbrukning skulle kunna användas (s. 11). Fakultetsstyrelsen vill inledningsvis framhålla att tidsaspekten gör sig gällande i minst lika hög grad för remissinstanserna, vilka bara har fått en vecka på sig att kommentera förslaget. Det är tveksamt om en så kort remisstid är rimlig i ett sådant här ärende.

Vad gäller innehållet i förslaget, innebär offentlighetsprincipen att utgångspunkten är öppenhet (2 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen). Vidare anges i promemorian att stödet som helhet kommer att utgå med 55 miljarder kronor (s. 6), vilket är ett betydande belopp. Fakultetsstyrelsen anser mot denna bakgrund att det finns ett starkt intresse av att allmänheten ska kunna granska de konsekvenser som högkostnadsskyddet för med sig. Det är bland annat viktigt att kunna ta fram bra beslutsunderlag inför eventuella beslut om framtida stödformer. Att systemet för högkostnadsskydd har utarbetats under tidspress är en omständighet som ökar behovet av granskning och utvärdering i efterhand.

Mot detta ska vägas intresset av skydd för den enskilda integriteten. Det är givetvis ett angeläget intresse. Fakultetsstyrelsen anser emellertid att uppgifter om elförbrukning typiskt sett inte är en särskilt känslig uppgift. Som noteras i promemorian omfattas sådana uppgifter redan av offentlighetsprincipen i kommunala elnätsföretag (s. 11). I promemorian visas inte att det har medfört några negativa konsekvenser.

Fakultetsstyrelsen anser sammantaget inte att underlaget i promemorian visar att det är nödvändigt att sekretessbelägga uppgifterna.

Om det vid ärendets fortsatta beredning framkommer att uppgifterna trots allt bör sekretessbeläggas, anser fakultetsstyrelsen att ett rakt skaderekvisit bör övervägas i första hand, i linje med den mer generella regleringen av Försäkringskassans verksamhet i 28 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen. Det skulle medföra större möjligheter till insyn men ge skydd om det uppkommer särskilda misstankar om att uppgifter kommer att användas på ett integritetskränkande sätt. Fakultetsstyrelsen anser att det i vart fall är angeläget att allmänheten på något annat sätt ges tillgång till tillräckligt mycket information för att kunna utvärdera effekterna av högkostnadsskyddet. Vad slutligen gäller utformningen av den föreslagna bestämmelsen anser fakultetsstyrelsen att det skulle kunna framgå tydligare att bestämmelsen endast avser stöd som ges till enskilda.

Enligt delegation

Vilhelm Persson

Henrik Wenander